

Elektronizace procesu zadávání veřejných zakázek

Mgr. David Sommer

pověřen řízením odboru veřejných zakázek

Obsah

- Povinná elektronizace
- Volba elektronického nástroje
- FEN / Rozza
- Výhled elektronického zadávání na ŘSD ČR
- Ustanovení o elektronizaci v našich ZD
- Elektronické podpisy
- Elektronické podepisování (praktická ukázka)
- Elektronická komunikace se zadavatelem a podání nabídky v nástroji Tender arena (praktická ukázka)
- Dotazy, diskuse

Povinná elektronizace

- Usnesení vlády č. 343/2010 – elektronická tržiště
  - Povinné komodity (VZMR, zjednodušený podlimit)
  - Obsahoval nesmyslné komodity (např. servis vozidel)
  - Kladen zásadní důraz na ekonomickou stránku věci (např. odůvodnění kom. nábytek)
  - Řada elektronických tržišť provozovaných soukromými subjekty
- Profil zadavatele
  - Zakázky v režimu zákona
  - Povinná publikace zadávací dokumentace
- Usnesení vlády č. 467/2017 – o uložení povinnosti využívat Národní elektronický nástroj při zadávání veřejných zakázek
  - E-tržiště NEN
  - Povinnost zadávat od 1. července 2018 všechny zakázky v režimu zákona v NEN – s možností udělení výjimky
  - MMR uloženo do 23. června 2017 zpracovat nová pravidla systému používání Národního elektronického nástroje (výjimka do 500 tis. Kč bez DPH)
  - Uloženo zpracovat náležitosti žádosti pro udělení výjimky

Povinná elektronizace

- Usnesení vlády č. 408/2018 z 19 června
  - „Zrušení e-tržit“
  - Povinnost zadávat veškeré zakázky nad 500 tis. Kč prostřednictvím NEN
- 18. 10. 2018 nabylo účinnosti ustanovení ZZVZ o povinnosti elektronické komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem u zakázek v režimu zákona (mezní datum plné elektronizace)
  - tato povinnost dopadá i na veřejné zakázky, jejichž zadávací řízení bylo zahájeno před tímto datem
  - elektronickou komunikací se rozumí i podávání nabídek (jakákoliv komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem)
  - ŘSD ČR zavedlo plnou elektronizaci zakázek v režimu zákona od června 2018
- Neplatnost právních jednání učiněných jinou formou
  - Nabídky
  - Žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace
  - Námitky
- Povinná elektronizace obecně dopadá na všechna řízení od 500 tis. Kč bez DPH (s různou intenzitou + existují výjimky)

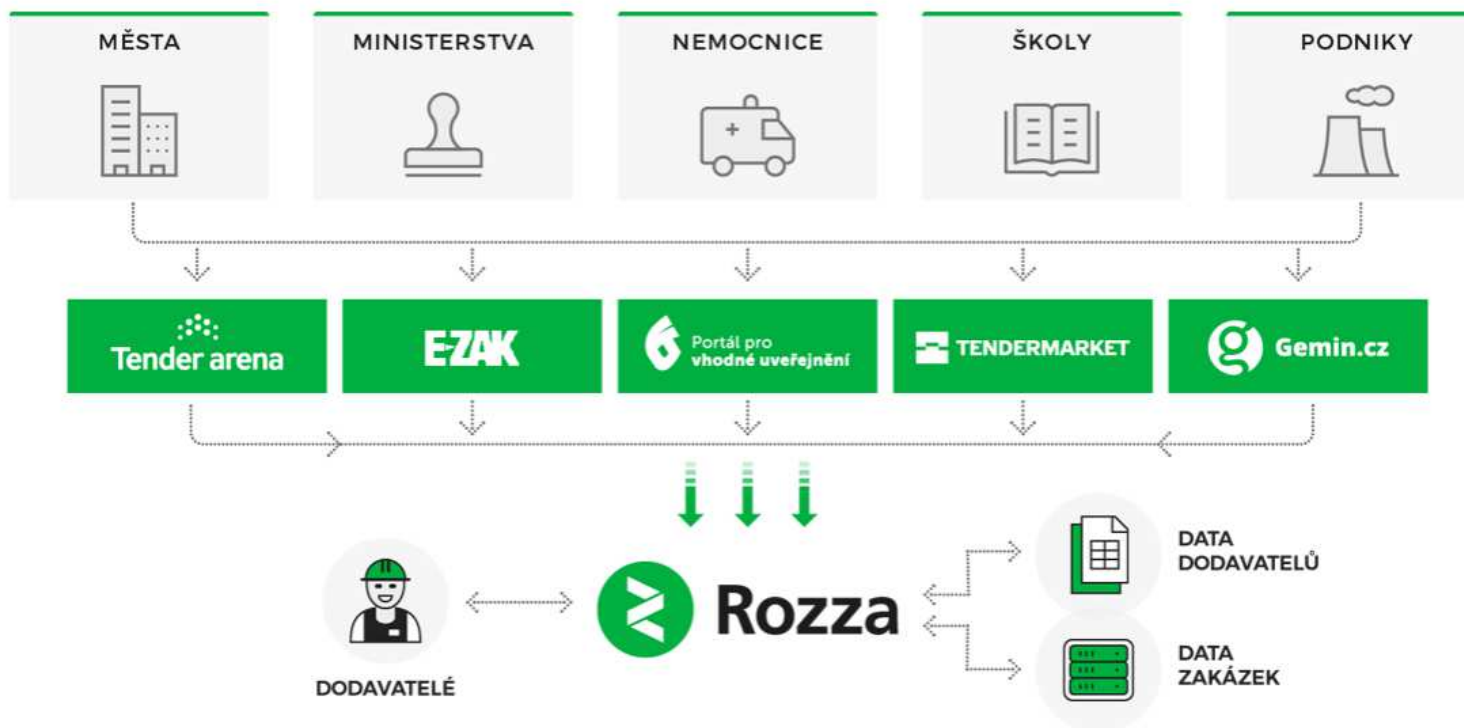
Volba elektronického nástroje

- ŘSD ČR disponuje vlastním informačním systémem pro zadávání veřejných zakázek, který je integrován s elektronickým nástrojem Tender arena.
- Proces plné integrace obou systémů trval cca 2-3 měsíce.
- Před zavedením povinné elektronizace podána žádost o výjimku z povinného používání NEN, výjimka pro IEN Tender arena schválena a udělena do konce roku 2020.
- NEN používán pro „e-tržišťové zakázky“ (k dnešnímu dni).
- Proškolení vlastních uživatelů na elektronizaci, používání elektronických nástrojů a elektronické podepisování běží dodnes, ale hlavní vlna školení byla dokončena v červnu 2019 (cca 30 interních školení dotčených zaměstnanců).
- Aktuálně připravována další žádost o výjimku z používání NEN, tentokrát do konce roku 2023 (plánované ukončení transformace ŘSD ČR).

FEN / Rozza

- Platforma integrující sdružené elektronické nástroje.
- Sdružuje informace o všech veřejných zakázkách
- <https://rozza.cz/>

FEN / Rozza

- Základní informace o všech veřejných zakázkách z přidružených elektronických nástrojů
- V detailu pak možnost prokliku do konkrétního nástroje kvůli stažení dokumentace či podání nabídky.
- V budoucnu jednotná platforma napříč nástroji?
  - Registrace
  - Komunikace
  - Podání nabídky

Výhled elektronického zadávání na ŘSD ČR

- Plná elektronizace POP (zakázky od 250 / 500 tis. Kč bez DPH)?
- Otevřené řízení pro POP?
- Odklon od zadávání „e-tržišťových“ zakázek v NEN?
- Zadávání zakázek v IEN Tender arena do roku 2023
- Řešení zadávání veřejných zakázek v rámci transformace na a.s.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Zakázky malého rozsahu (do 2 / 6 mil. Kč bez DPH)
  - „Povinné komodity“ plně elektronicky přes NEN (netýká se běžných zakázek na stavební práce).
  - Ostatní zakázky malého rozsahu listině dle interních pravidel
    - Objednávka do 50 tis. Kč bez DPH – napřímo jednomu dodavateli
    - ZMR do 250 tis. / 500 tis. Kč bez DPH – výzvou jednomu nebo více dodavatelům
    - POP do 2 / 6 mil. Kč bez DPH – výzvou 3 nebo více dodavatelům
    - Pomalý a prozatím dobrovolný přechod k elektronické komunikaci
  - U stavebních zakázek v kategorii ZMR nebo POP obecně povinné používání smluvních podmínek GB FIDIC.
  - Výjimky „rámcovky“ a případně jiné zakázky, kde je využití vyhodnoceno jako nevhodné (smlouvy na menší stavební práce apod.).
  - Vysoký počet VZMR i celkový finanční objem a s tím související celá řada problémů.
  - Dlouhodobá snaha o jejich omezení.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Zadávací řízení
  - ŘSD ČR nyní používá prakticky pouze ZPŘ, OŘ a JŘBU
  - **Od 1. 1. 2020 dochází ke snížení limitů pro podlimitní řízení**
    - VZ na stavební práce ze 149 224 000 Kč na 137 366 600 Kč
    - VZ na dodávky a služby ze 3 873 000 Kč na 3 568 964 Kč
- Textace k elektronizaci prošly na ŘSD ČR postupným vývojem
- Společná ustanovení k elektronizaci
  - Pokud je dále v textu této zadávací dokumentace požadováno elektronické předložení originálu dokumentu nebo dokladu (dále společně jen jako „dokument“), rozumí se tím předložení dokumentu v elektronické podobě podepsaného elektronicky takovým způsobem, že tento dokument má právní účinek rovnocenný vlastnoručně podepsanému originálu takového listinného dokumentu a současně je zajištěna integrita elektronicky podepsaného dokumentu a jednoznačná identifikace podepisující osoby.
  - U elektronických dokumentů, jejichž původcem je dodavatel, se podepsání způsobem uvedeným v předchozím odstavci nevyžaduje, pokud tato zadávací dokumentace nestanoví jinak. Původcem dle předcházející věty se rozumí každá osoba, z jejíž činnosti dokument vznikl.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Pokud je v textu této zadávací dokumentace požadováno či umožněno elektronické předložení ověřené kopie dokumentu, rozumí se tím předložení dokumentu nebo dokladu v elektronické podobě, který vznikl autorizovanou konverzí z listinné podoby.
- Dle § 22 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, má dokument, který vznikl provedením autorizované konverze, stejné právní účinky jako dokument, jehož převedením vznikl.
- Zadavatel upozorňuje dodavatele, že maximální přípustná velikost jednoho podepisovaného souboru je 2 GB. V případě, že by podepisovaný soubor byl větší než 2 GB, je nutno jej rozdělit do více jednotlivých archivů.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Software pro podepisování souborů, které neumožňují přímé vložení elektronického podpisu
  - Zadavatel dodavatelům zdarma poskytuje software, který umožňuje připojení uznávaného elektronického podpisu dle zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění pozdějších předpisů, ke všem souborům bez ohledu na jejich formát, a to prostřednictvím hash souboru s uznávaným elektronickým podpisem, vytvořeným otiskem z originálního souboru (hash soubor ve formátu PKCS#7 v DER kódování, vytvořený pomocí algoritmu SHA256 s algoritmem podpisu SHA256RSA). Software lze použít např. pro elektronický podpis archivu (zip souboru) obsahujícího jednotlivé přílohy smlouvy a jeho použití dodavatelem je zcela dobrovolné (zadavatel software poskytuje jako nadstandardní službu dodavatelům, kteří nemají vlastní softwarové řešení).
  - Software je možné stáhnout pomocí odkazu umístěného na webové stránce <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/rsd/Reditelstvi-silnic-a-dalnic/#collapse4>.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Podání nabídky
  - Zadavatel požaduje podání nabídek v elektronické podobě. Listinné podání nabídky zadavatel nepřipouští.
  - Zadavatel nepožaduje, aby nabídka dodavatele jako celek (ani jednotlivé dokumenty obsažené v nabídce dodavatele) byla dodavatelem elektronicky podepsána.
  - Nabídka v elektronické podobě nesmí přesáhnout velikost 200 MB, z čehož maximálně 100 MB budou tvořit dokumenty k prokázání kvalifikace a maximálně 100 MB ostatní dokumenty nabídky. Nabídka musí být zpracována prostřednictvím akceptovatelných formátů souborů, tj. doc/docx, xls/xlsx, pdf, PDF/A, xml, fo/zfo, html/htm, odt, ods, odp, txt, rtf, ppt/pptx, jpg/jpeg, png, tif/tiff, gif, XC4. Dokumenty mohou být rovněž v komprimovaném archivu ve formátu zip, rar, 7z. Oceněný soupis prací – výkaz výměr bude dodavatelem předložen v datových formátech shodných s formáty, ve kterých byl poskytnut soupis prací - výkaz výměr jako součást zadávací dokumentace.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Zadavatel uvádí podrobné informace k podání nabídek v elektronické podobě:
- Pro podání nabídky v elektronické podobě bude použit certifikovaný elektronický nástroj eGORDION - Tender arena (dále jen „Tender arena“) dostupný na internetové adrese www.tenderarena.cz, kde je rovněž uveřejněn podrobný návod na jeho použití (odkaz „nápověda“ v zápatí) a kontakty na uživatelskou podporu.
- Minimální technické parametry osobního počítače, prostřednictvím kterého bude dodavatel podávat nabídku v elektronickém nástroji Tender arena, jsou provozovatelem nástroje stanoveny následovně: frekvence CPU 1 GHz, operační paměť 1024 MB, pevný disk 20 GB, připojení k síti Internet s minimální rychlostí připojení 2 Mbps (DOWNLOAD) / 512 Kbps (UPLOAD), nainstalovaný internetový prohlížeč (Microsoft Internet Explorer verze 9.0 nebo vyšší, Mozilla Firefox verze 30.0 a vyšší) s modulem Java verze 1.8 a vyšší.
- Dodavatel musí být pro možnost podání nabídky do této veřejné zakázky registrován v elektronickém nástroji Tender arena (odkaz „registrace dodavatele“ na webové stránce www.tenderarena.cz) a uživatel dodavatele musí pro podání nabídky disponovat rolí „účastník zakázky“. Vyřízení registrace provozovatelem elektronického nástroje Tender arena trvá max. 48 hodin (v pracovní dny) po doložení všech požadovaných dokladů a není zpoplatněno.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Zadavatel nenese odpovědnost za technické podmínky na straně dodavatele. Zadavatel doporučuje dodavatelům zohlednit zejména rychlost jejich připojení k internetu při podávání nabídky tak, aby tato byla podána ve lhůtě pro podání nabídek (podáním nabídky se rozumí nahrání (ukončený upload) kompletní nabídky do elektronického nástroje, tj. včetně veškerých příloh).
- Veškeré písemnosti zasílané prostřednictvím elektronického nástroje Tender arena se považují za řádně doručené dnem jejich doručení do uživatelského účtu adresáta písemnosti v elektronickém nástroji Tender arena. Na doručení písemnosti nemá vliv, zda byla písemnost jejím adresátem přečtena, případně, zda elektronický nástroj Tender arena adresátovi odeslal na kontaktní emailovou adresu upozornění o tom, že na jeho uživatelský účet v elektronickém nástroji Tender arena byla doručena nová zpráva, či nikoli.
- Za řádné a včasné seznamování se s písemnostmi zasílanými zadavatelem prostřednictvím elektronického nástroje Tender arena, jakož i za správnost kontaktních údajů uvedených u dodavatele zodpovídá vždy dodavatel.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Komunikace
  - Způsob komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem upravuje § 211 ZZVZ.
  - Při zadávání veřejné zakázky jsou zadavatel i dodavatelé povinni používat pouze elektronickou komunikaci, a to v některé z následujících forem:
    - elektronický nástroj dle § 213 ZZVZ,
    - datová schránka ve smyslu zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů,
    - elektronická pošta (e-mail),
    - (dále jen „forma elektronické komunikace“).
  - Zadavatel upřednostňuje elektronickou komunikaci s dodavatelem v rámci elektronického nástroje Tender arena, přičemž nabídky musí být prostřednictvím tohoto nástroje podány vždy.
  - Pro možnost komunikace dodavatele se zadavatelem v elektronickém nástroji musí být dodavatel registrován v elektronickém nástroji Tender arena (odkaz „registrace dodavatele“ na webové stránce www.tenderarena.cz). Pro podání nabídky musí uživatel dodavatele disponovat rolí „účastník zakázky“. Vyřízení registrace provozovatelem elektronického nástroje Tender arena trvá max. 48 hodin (v pracovní dny) po doložení všech požadovaných dokladů a není zpoplatněno.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Podmínky pro uzavření smlouvy - vybraný dodavatel je povinen zadavateli dále na písemnou výzvu předložit formou elektronické komunikace následující elektronické dokumenty či elektronické doklady:
  - originály nebo ověřené kopie dokladů vztahujících se ke kvalifikaci dodavatele, a to konkrétně doklady uvedené v tabulkách čl. 4.1 až 4.4 této zadávací dokumentace, pokud je zadavatel již nemá k dispozici;
  - originál nebo ověřenou kopii dokladu o vlastnictví obalovny
  - originál nebo ověřenou kopii čestného prohlášení o tom, že disponuje níže uvedeným minimálním množstvím stavebních strojů
  - originál nebo ověřenou kopii osvědčení o autorizaci
  - údaje o skutečných majitelích apod.
- Jistota
  - Jistota bude poskytnuta v elektronické podobě formou:
  - neodvolatelné a nepodmíněné bankovní záruky – písemné záruční listiny (ve smyslu § 2029 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a vzorové bankovní záruky dle přílohy č. 11 této zadávací dokumentace), nebo
  - formou složení peněžní částky na účet zadavatele, nebo
  - formou pojištění záruky dle § 2868 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Ustanovení o elektronizaci v ZP ŘSD ČR

- Pravidla pro vyplnění vzorových formulářů dodavatelem
  - Zadavatel nepožaduje, aby formuláře předložené elektronicky jako součást nabídky, jejichž původcem je dodavatel, byly ve formě originálu nebo ověřené kopie.
  - Vzhledem k tomu, že zadavatel nepožaduje elektronický podpis formulářů, jejichž původcem je dodavatel, je pro účely elektronického podání nabídky originálem těchto formulářů dokument vzniklý v elektronické podobě (tj. nikoliv scan listinného dokumentu). Pokud dodavatel takový originální dokument vloží do nabídky, nebude jej následně zadavatel požadovat postupem dle § 122 ZZVZ, protože jej již bude mít k dispozici.
- Platnost smlouvy je vázána na podpis smlouvy jako takové a všech jejích jednotlivých příloh.
- Elektronické dodatky smluv

Elektronické podpisy

- **Legislativa**
  - eIDAS - nařízení Evropské unie č. 910/2014 o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním evropském trhu
  - Adaptační zákon č. 297/2016 Sb.
- Elektronickým podpis je označení specifických dat nahrazujících klasický vlastnoruční podpis v elektronickém dokumentu nebo datové zprávě.
- **Prostý elektronický podpis** – jakákoliv data připojená k jiným datům za účelem podpisu.
- **Zaručený elektronický podpis**
  - zaručuje integritu (neměnnost), ale nikoliv identifikaci podepisujícího (může ho vydat kdokoliv).
  - Komerční certifikáty, které nemusí splňovat požadavky eIDAS
  - Vlastnosti podpisu – „Zdroj důvěry získán z úložiště důvěryhodných certifikátů Windows“

Elektronické podpisy

- **Uznávaný elektronický podpis**
  - zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu
    - Může jej vydávat pouze uznávaná certifikační autorita (PostSignum, 1.CA, elidentity).
    - Zaručuje integritu (neměnnost) a také identifikaci osoby, na kterou byl vystaven.
    - Vyžaduje kvalifikovaný certifikát, nevyžaduje kvalifikovaný prostředek (čipovou kartu).
    - První druh elektronického podpisu, které je zmíněn v ZZVZ (§ 211 odst. 5 a další).
    - **ŘSD ČR vyžaduje minimálně tuto úroveň podpisu pro elektronický podpis smluv.**
    - Vlastnosti podpisu – „Zdroj důvěry získán z European Union Trusted List“
  - kvalifikovaný elektronický podpis
    - vyžaduje kvalifikovaný prostředek (čipovou kartu) pro uložení soukromého klíče.
    - Vlastnosti podpisu – „Toto je kvalifikovaný elektronický podpis podle nařízení EU 910/2014“
- **Účinky elektronického podpisu**
  - eIDAS – účinky vlastnoručního podpisu mají „kvalifikované“ elektronické podpisy
  - česká právní úprava – účinky vlastnoručního podpisu mají všechny elektronické podpisy

Elektronické podpisy

- **Časová razítka** (.tsr) zajišťují, že data, která razítkem orazíme vznikla před připojením časového razítka. Potvrzují stav dokumentu k okamžiku připojení.
  - Běžné časové razítko
  - Kvalifikované časové razítko – certifikační autorita
- Cena 2,42 až 0,48 Kč včetně DPH dle odebíraného množství.
- Prodloužení platnosti elektronického podpisu
- Přesné datum a čas el. podpisu ze serveru poskytujícího časové razítko.
- ŘSD ČR nevyžaduje připojení časového razítka k podpisům dodavatelem.
- **Hash soubory, elektronické pečeti**

Praktická ukázka

